

Algemene beschouwingen begroting 2023

Op 23 februari ging ik aan het einde van de dag slapen, nadat ik de hele avond lang koortsachtig alle nieuwswebsites bleef afgaan. Op 24 februari werden we allemaal wakker in een andere wereld. Kruisraketten op Kiev, tanks die de Oekraïense grens over trokken en vuurgevechten in de straten. Miljoenen mensen op de vlucht, gigantische economische ontwrichting; een geopolitieke schok zoals ons continent die de afgelopen decennia niet gezien heeft. De waanideeën van één man hebben hun weerslag op heel Europa.

En hoewel de grootste strijd wordt gestreden in Oekraïne zelf, merken we ook in onze eigen gemeente de gevolgen. Die gevolgen beïnvloeden voor een groot deel wat we in 2023 met onze begroting kunnen, willen en moeten doen. Ik wil graag 3 thema's naar voren brengen die voor D66 extra belangrijk zijn, namelijk bestaanszekerheid, klimaat en het "samen doen".

Door inflatie en in het bijzonder de hoge energieprijzen staat de bestaanszekerheid van veel mensen onder druk. We hebben als gemeente de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat die mensen niet door het ijs zakken: daar werken we nu al aan, en dat moet ook in 2023 onze grootste prioriteit zijn. Het sterke sociale vangnet dat we in Diemen al hebben, moeten we in stand houden en waar mogelijk uitbreiden. We spraken in de raad al eerder over het verbreden van de minimamaatregelen naar de groep tot 140% van het sociaal minimum. Ook kijkt het college naar de instelling van een

noodhulpfonds, voor die situaties waarbij snel gehandeld moet worden. Wat ons betreft zijn dat beide dingen die we moeten doen, tenzij uit het nu lopende haalbaarheidsonderzoek blijkt dat er grote bezwaren zijn. Tegelijkertijd willen we dat de drempels om daadwerkelijk gebruik te maken van die regelingen, zo laag mogelijk zijn. Zo veel mogelijk automatisch toekennen, gebruik van heldere, eenvoudige communicatie en met begrip voor iemands individuele situatie. In Diemen proberen we altijd de rek in de regels te zoeken: wat ons betreft moeten we dat in de huidige situatie zo veel mogelijk gebruiken. We kijken in ieder geval met veel verwachting uit naar steunimpuls die het college heeft aangekondigd.

Maar voorzitter, de realiteit is wel dat we als gemeente niet alle effecten weg kunnen nemen, we gaan best moeilijke tijden tegemoet. We gaan de gevolgen van deze economische tegenslag voelen, voelen die gevolgen nu al. Daarom is het aan ons als bestuur, om nu en in de komende jaren de meest kwetsbare groepen het meest te ontzien.

Bij de informatieve behandeling van de begroting hebben we ook aandacht gevraagd voor een andere zeer kwetsbare groep: de alleenstaande minderjarige asielzoekers. Hun situatie is schrijnend, en er is snel betere opvang voor hen nodig. Daarom dienen wij vanavond een motie in, waarin we het college vragen te onderzoeken of er in Diemen mogelijkheden zijn voor kleinschalige opvang van kinderen uit deze groep. Want ook zij hebben recht op een menswaardig bestaan.

Dan kom ik bij klimaat. Ik beloof dat ik me hier niet aan het spreekgestoelte zal vastlijmen, maar ook dit onderwerp blijft urgent. Ondanks alle acute crises die op dit moment op ons bordje liggen, mag de klimaatcrisis niet naar de achtergrond verdwijnen. In Nederland is het eind oktober boven de 20 graden, en hebben we een van de droogste zomers ooit meegemaakt. Voor de kust van Canada sterven plotseling miljarden krabben door de opwarming van de zee. En als we denken dat de huidige asielcrisis al groot is; die verdamt bij de stroom klimaatvluchtelingen die we kunnen verwachten, omdat hun huidige woonplaatsen onbewoonbaar worden door verdroging en verwoestijning.

Het is soms moeilijk om niet pessimistisch te worden. Maar mijn geloof in de mensheid, onze collectieve mogelijkheden om onze grenzen te verleggen, is groot. Hoe dan ook begint dat met bewustwording. En het enige positieve dat de gigantisch hoge energieprijzen met zich meebrengen, is dat we ons nu, meer dan ooit, bewust zijn van de energie die we verbruiken. Meer dan ooit zijn we ons bewust van het feit dat we van fossiele brandstoffen af moeten, zowel vanwege het klimaat als vanwege onze economische afhankelijkheid. Laat dit bewustzijn een vliegwiel vormen voor verdere verduurzaming. Verduurzaming door individuele huizenbezitters, door VVE's, door corporaties. Door bedrijven in Diemen, en door ons als gemeente. Het heden en de toekomst vragen erom.

Dat brengt me bij het "samen doen". D66 gelooft in zo veel mogelijk vrijheid voor ieder individu, maar die vrijheid bestaat niet in een vacuüm. We maken deel uit van een samenleving, waarbinnen je banden opbouwt met vrienden, collega's, teamgenoten,

buren. Waarin jij iemand kan helpen, en die persoon ook jou niet laat vallen. Geen vrijheid in een vacuüm, maar vrijheid in verbondenheid.

En dat is belangrijk, want we staan voor grote uitdagingen die we alleen gezamenlijk kunnen oplossen. Daarom vinden wij het belangrijk om te blijven investeren in die onderlinge banden tussen mensen. Sport, kunst, cultuur, buurthuizen, evenementen; plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en waar ruimte is voor verbinding. Plekken waar we investeren in de lokale Diemense gemeenschap, in al z'n verscheidenheid en diversiteit. Zo kunnen we ervoor zorgen dat huidige, nieuwe en toekomstige inwoners van Diemen zich echte Diemenaren voelen.

Het "samen doen", ten slotte, geldt ook voor ons als raad, college en ambtelijke organisatie. Zeker die ambtelijke organisatie verdient een extra compliment: de mensen die voor onze gemeente werken, hebben in de afgelopen maanden en jaren bijzonder veel veerkracht en doorzettingsvermogen getoond. En ondanks dat we leven in een tijd van polarisatie, ervaar ik hier in onze raad, in dit gemeentehuis, nog altijd een bepaald gevoel van collectiviteit. Niet elkaar de tent uit vechten, maar samen zoeken naar de beste oplossing. Dat is lang niet overal zo, en is iets wat we volgens mij moeten koesteren. Ik ben er echt van overtuigd dat het deze manier van werken is, waardoor we als middelgrote gemeente al jarenlang bijzonder veel voor elkaar krijgen. En als we dat vasthouden, kunnen we ook in 2023 blijven werken aan een nog mooier Diemen.